

PÄRSKE

HELSINGIN MELOJEN JÄSENLEHTI

1/2014

TOIMITUS JA TAITTO KANSIKUVA TAKAKANSI

Eeva Hagel; parske (a) helsinginmelojat.fi
Ilkka Salmi, Muinaisretki 2013 osallistujia
Maarit Jokinen

PAINOPAIKKA

Unigrafia Oy Yliopistopaino

HEMEN TOIMITILAT

Soutustadion SS (valkea betonirakennus)
Mustikkamaa MM (puutalo Mustikkamaan sillan länsi-
puolella)
Korjaustila Vallilassa (sisäänkäynti Pälkäneentieltä)

HEMEN TOIMIHENKILÖT

Puheenjohtaja	Ville Teittinen; puheenjohtaja (a) helsinginmelojat.fi puh.050 350 3778
Varapj	Juha Nieminen
Sihteeri	Maria Tikkala, sihteeri (a) helsinginmelojat.fi
Muut hall.jäsenet	Tina Kujansuu, Elina Suhonen ja Sakari Höysniemi
Jäsensihteeri	Essi Savunen; jäsenasiat (a) helsinginmelojat.fi, puh. 050 533 2808
Koulutus (koord)	Tiina Kujansuu; koulutus (a) helsinginmelojat.fi
Retkiryhmä (koord)	Mirja Hämäläinen; retkiryhma (a) helsinginmelojat.fi
Talkoot	talkoo (a) helsinginmelojat.fi
MM vajavastaava	Jukka Honkala; jukkahonkala (a) welho.com, 040 507 0880
SS vajavastaava	Jyrki Uotila; jyrki.uotila (a) luontopalvelut.fi, 0400 831 404
Päivystysvastaava	Atte Karhima, atte.karhima (a) lemminkainen.com
Hankintavastaava	Risto Lehtivaara; risto.lehtivaara (a) kolumbus.fi
Turvallisuusvastaava	Anu Sauliala; anu.sauliala (a) iki.fi, 044 514 7957
Taloudenhoitaja	Elina Suhonen; talous (a) helsinginmelojat.fi
POSTIOSOITE	Helsingin Melojat ry, PL 944, 00101 Helsinki

SISÄLLYS:

Pärskeen päältä	 s 4
Hallituksen uutisia	 s 5
Jaakko Mäkikylä: Pilvet pysyvät, me liikumme	 s 6
Maarit Jokinen: Melomassa ammeessa	 s 10
Ville Ylikahri: Armeijan saaret avautu- vat melojille	 s 14
Pasi Mäenpää: Muinaismelonta 2013	s 18
Anu Sauliala: Pieni suuri seikkailu	s 22

Kuva: Jukka Honkala:
Melontatekniikoita
hiottiin viime syksynä
Hangossa

HeMe juhli viime marraskuussa 20-vuotispäiväänsä. Peruspikkujouluja rehvakaammat kinkarit järjestettiin Merimelolien majalla, jossa kuulimme seuran alkutaipaleesta mm Allin kertomana, palkitsimme kokinhatulla Jarin vuoden retkileipurina, kuuntelimme jousimusiikkia, puhalsimme kynttilöitä, muistelimme menneitä ja söimme hyvin.

Näin ne vuodet vierivät.

Heme on kasvanut muutaman melovan ystävyksen vankan yhteisen arvomaailman pohjalle rakentamasta piskuisesta seurasta melkoisen suureksi (yli 500 jäsentä) organisaatioksi. Viime vuosien aikana on käyty väliin aika isoillakin kirjaimilla keskustelua seuran toimintatavoista sekä tavoitteista ja

keinoista niihin päästäksemme. Kun seuran edellisen strategiakausi (2004-2007) loppui, päätettiin toimintastrategiaamme päivittää uusien tavoitteiden pohjalta. Suunnittelutyö jäi kuitenkin kesken ja arvokeskustelu taantui jäaden hallituksen ja pienehkön sisäpiirin väliseksi.

Hurjasta kasvusta huolimatta Heme on tänäänkin vapaiden melojien (meidän!!) yhteenliittymä ja yleishyödyllien yhdistys. Meillä ei ole palkattua henkilökuntaa eikä toimitusjohtajaa. Työtä silti on ja kuormitus kasaantuu edelleen yhä harvemmille. Toivokkaana uskon, että suuren jäsenistömme keskuudesta taakalle löytyy lisää uusia ja vanhojakin jakajia.

-Eeva-

Puheenjohtajia puhallustöissä
- Kuva Jussi Pulkkinen

Kevätkokous pidettiin 23.4.2014 Kisahallilla

Kokouksessa hyväksyttiin esitys muistutusmaksun perimisestä. Muistutusmaksun suuruudeksi päätettiin 5 euroa. Hallituksen miehitys vaihtui. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Ville Teittinen toimikauden 2014 loppuun. Sakari Höysniemi valittiin jäseneksi. Hallituksessa jatkavat Tiina Kujansuu, Juha Nieminen, Elina Suhonen ja Maria Tikkala. Entinen pj Essi Savunen siirtyy pitkäaikaisen jäsensihteerin Marja-Terttu Posan seuraajaksi. Lämmin kiitos vanhoille hallituslaisille ja Marja-Tertulle, sekä onnea ja menestystä uudelle hallitukselle!

Talkoopenos 2014

Uudella hallituksella on ihan mieletön avuntarve. Jäsenmaksusta osa maksetaan 4 tunnin työllä yhteiseksi hyväksi. Jos homma jää tekemättä, asiasta selviää rahalla, mikä on seuran kannalta huono vaihtoehto.

Talkootehtäviä tarjotaan seuran sivuilla. Voit myös keksiä jonkun seuraa hyödyttävän talkoonakin ihan itse. Kun olet tehnyt neljä tuntia seuran hommia niin toimi näin: www.helsinginmelojat.fi > jäsensivut > jäsenen info > pirskatin talkoot

Yhdeksän paattia myytiin

Seura myi Soutustadikalta yhdeksän tilastollisesti vähällä käytöllä ollutta paattia. Tilanpuutteen vuoksi paatteja on jouduttu säilyttämään huolimattomasti ja niiden käsittely on ollut hankalaa. Mustikkamaan paatit tulevat myyntiin kesän aikana. Tarkkaile jäsensivuja.

Jäsensivujen keskustelut

Yhdistys on vähentänyt hemelistin käyttöä. Jos haluat sähköpostiisi tiedon mitä seurassa tapahtuu ja mistä keskustellaan laita "täppi" keskustelusivujen alalaidassa olevaan kohtaan > seuraa tätä keskustelupaltaa.

Kaluston kunnosta

Seuran kalustoa on viime vuosina kohdeltu huonosti. Rikkoutunut kajakki on poissa käytöstä, usein tosi pitkään. Kesän aikana kalustoa korjataan talkooluonteisesti. Nyt olemme kuitenkin joutuneet käyttämään tuhansia euroja vaurioiden korjauttamiseen ulkopuolisella yrittäjällä. Suurimmat vauriot kalustolle on tullut autokuljetuksessa. Kajakit eivät kestä voimakasta kiristystä varsinkaan laipioiden ulkopuolelta. Jos hävikki on nykyisen kaltainen on pakko harkita rajoitteita kaluston kuljetuksiin. Myös rantautuminen kivikoihin ja kajakien säätäminen kivialustalla istuen aiheuttaa paljon tarpeetonta rikkoutumista..

Retkelle

Retkitoimintaa elvytetään. Tavoitteena onkin kesä-heinäkuun aikana järjestää kolme eri pituista retkeä, jotta tavoitettaisiin parhaiten jäsenten tarpeita. Ottakaa siis yhteyttä sakari.hoysniemi@gmail.com sekä Mirja Hämäläiseen tai Juha Niemiseen: jma.nieminen@gmail.com (0408392239) ja mirja.hamalainen(at)fimnet.fi mikäli vain suinkin tunnette tarvetta tai paloa olla mukana tekemässä retkiä.

Pilvet pysyvät, me liikumme.

*Suomenlahden ylimelonnän viehätys on oikean hetken odotus.
Odotamme pitkän kevyttuulisen jakson loppupuolella olevaa tyyntä päivää.
”Korkeapaineen selänne” – melojan kaksi kauneinta sanaa, sitä odotamme.*

Janne Janhunen – Pasi Nuutinen – Jaakko Mäkilä

Reitti – Lyhin reitti Porkkalasta Naissaaren ja edelleen Tallinnan länsireunalle, Kakumäen niemelle. Lauttaliikenne jää reilusti reitin itäpuolelle. Reittijakojärjestelmä pitää laivat kurissa, ensin ylitetään idästä tulevan liikenteen kaista ja sitten lännestä tulevan. Etukäteen pelkään, että joudumme eri suunnista tulevien laivojen muodostamaan ristiaallokkoon. Muutama laiva menee kaukaa editsemme, saamme meloa laivoilta rauhassa.

Melojat – Olemme Jannen kanssa meloneet kymmenkunta vuotta yhdessä. Aikaisin keväällä osallistuimme Virossa Vöhandu-melontamaratooniin. Meloimme soloinkkareilla 100 km. Melonta kesti taukoineen 16 tuntia. Kanoot-eissa istuimme noin 12 tuntia. Tiedämme, että runsas kymmenen tunnin melonta kaksikolla ei ole ongelma. Jaksamme tarvittaessa meloa pidempäänkin.

Kanootti – Kanoottia arvomme ihan viime hetkeen. Lopulta valitsimme Nahanin. Tai minä valitsen, Janne vastusti ensin valintaa, mutta matkalla hänkin toteaa, että Nahani on juuri oikea kanootti tähän retkeen. Tuntuu hyvältä murtaa melojan Nahani-ennakkoluulo.

Turvavene – Ilman turvavenettä emme olisi lähteneet. Pasi Nuutinen on suojelusenkelimme Vene-lehden kuvausveneellä.

Pasi saattaa meidät Naissaaren edustalle, siitä eteenpäin olemme päättäneet pärjätä omilamme. Läksiäislahjaksi saamme Pasilta muovipussin, jossa on rantautumisyllätys, oluet ja sikarit mieheen. Sikari jää minulta polttamatta.

Sää – Ennusteissa luotan Norjan ilmatieteen laitokseen. Heillä on netissä havainnolliset sekä pitkän, että lyhyen ajan ennusteet. Ennuste pitää tismalleen paikkansa. Lähdemme peilitynnessä ja kun saavuimme Tallinnaan, on meri Naissaaren ja Viron mantereiden välillä taas peilityni. Merellä nousi muutamaksi tunniksi

sivuvastainen tuuli, joka ei ollut ongelma. Tietysti aallokko hieman hidastaa matkantekoa. Viron puolella keväinen merisavu piilottaa Naissaaren vähäksi aikaa näkyvistä.

Turvavarusteet – Marssikompassi, kaksi gps-laitetta, SPOT-hätälähetin/satelliittiseurantalaite, kannettava VHF-puhelin, jolla saan tarvittaessa yhteyden suoraan laivan komentosillalle sekä vielä matkaradio. Kanootissa on ilmasäkit keulassa ja perässä. Keskiosaan emme panneet säkkejä. On tilaa, jos jompi kumpi meistä haluaa mennä pitkäkseen kanootin pohjalle. Kanootissa on useita slingejä, henkiriepuja, joiden avulla saamme tarvittaessa nostettua ja kiinnitettyä kanootin kumiveneeseen.

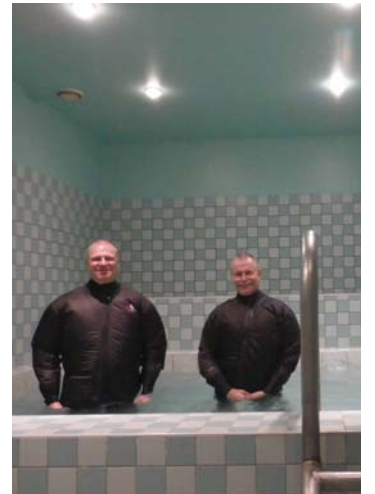
Meillä on 100 newtonin melontaliivit ja kuivapuvut. Aurinkorasva voitaneen myös katsoa turvavälineeksi. Melomme koko matkan päin aurinkoa.

Juomataukoja pidämme puolen tunnin välein ja kerran tunnissa napostelemme jotain pientä, mm. tomaatti mieheen on sopiva välipala. Naissaaren päästyämme syömme kunnolla ja otamme nokoset.

Olemme tehneet ilmoituksen retkestämme Suomen Meripelastusseuralle. Viranomaisia emme kiinnostaneet, sekin kyllä varmistettiin. Rajavartioston lentokone lensi ylitsemme Porkkalan ulkopuolella. Illalla meripelastajat varmistavat, pääsimmekö perille.

Opit – Jos oikein fiilaa, niin porukalla on hyvä olla koordinaattori maissa. Koordinaattori seuraa matkan edistymistä ja auttaa tarvittaessa. Viranomaisten on helpompi toimia, jos ongelmatilanteessa on henkilö, joka tietää suunnitelmasta ja on seurannut sitä.

Viehätys – olla mukana ensimmäistä kertaa. On hieno fiilis saunaa Kakumäen yleisessä saunassa ja kerrata toteutunutta unelmaa.

Melomassa ammeessa

Teksti ja kuvat: Maarit Jokinen

On lauantai-ilta Kauniaisissa. Uimahalli loistaa valoa koleaan pimeyteen. Viimeiset uimarit kipuavat altaasta ja kiirehtivät suihkun kautta kuivaamaan itseään. Halli ei kuitenkaan tyhjene, päinvastoin. Altaalla alkaa lähes kuumeinen hyörinä. Sisään kannetaan kymmenkunta pitkää merikajakkia. Mistä on kysymys, pohtii kotiin lähtevä uimari toppatakissaan. Eihän ole mitään järkeä meloa viisimetrisellä kajakkilla altaassa, jossa sillä mahtuu hädintuskin pyörimään ympyrää?

Miksi uimahalliin?

Melonta vaatii oikeastaan vain kolmen taidon hallinnan. Ensinnäkin pitää oppia melomaan suoraan ja toiseksi kääntymään (ei välttämättä tässä järjestyksessä). Nämä taidot oppii jollain tasolla jo alkeiskursilla ja ne hioontuvat edelleen jokaisella melontakerralla. Aivan yhtä välttämätön taito on kuitenkin oppia pysymään pystyssä. Tätä kolmatta taitoa onkin sitten vaikeampi opetella, koska sen harjoittelu vaatii juuri sitä mitä vältetään viimeiseen asti: kaatumista. Oletko kokeillut missä pisteessä kajakki kaatuu? Siis sen pakollisen alkeiskurssikaatumisen jälkeenkin? Miksi et? Meri on märkä, ja tulee kylmä, ja siellä pinnan alla voi olla vaikka mitä. Tule uimahalliin – siellä vesi tuntuu paljon kuivemmalta!

Mitä hallissa harjoitellaan?

Jos kaatumiskokemuksia on vähän, niin halliharjoittelu kannattaa aloittaa kaatumisesta ja kajakkiin takaisin kiipeämisestä. Opettele ensimmäiseksi olemaan rauhallisesti veden alla: laske vaikka kymmeneen ennen kuin avaat aukkopeitteen ja nouset pinnalle. Tästä taidosta on hyötyä oikeissa kaatumistilanteissa: pystyt toimimaan rauhallisesti ja muistat säilyttää otteesi sekä melasta että kajakista. Kajakin tyhjennys ja kiipeäminen takaisin istumaan kannattaa opetella sekä kaverin avustamana että yksin. Ilman kaveria kajakkiin pääsee takaisin joko melakellukkeen tukemana tai ns. cowboy-tyylillä (eng. cowboy rescue/scramble rescue), eli hivuttautumalla hajareisin takakanta pitkin.

Kun kaatuminen ei enää pelota, ja siitä selviytyy rutiinilla, voidaan alkaa opetella miten kaatuminen estetään ja miten siitä pahimmillaankin selvittää ilman uimaan joutumista. Liikkeelle kannattaa lähteä ns. alatuen (eng. low brace) periaatteiden opettelusta: kallista kajakkia ja väännä se sitten takaisin pystyyn nostamalla polvea ja kääntämällä lantiota. Kun olet hoksannut mitkä kehonliikkeet oikaisevat kajakin, ota liikkeeseen mukaan mela, jolla saat nostovoimaa veden pinnasta.

Kun alatuki on hallussa, voit alkaa harjoittelemaan tiukemmissa paikoissa tarvittavia taitoja: ns. ylätukea (eng. high brace) ja eskimokäännöstä (eng. eskimo roll). Niitä harjoitellessa joudut todennäköisesti uimaan vielä monta kertaa, mutta sehän sinulta jo sujuu.

Opettelenko eskimokäännöksen?

Se on Münchhausenin juttuja tai taikatemppu. Miten voi ensin olla nurinnarin pinnan alla ja pullahtaa sitten pystyyn kuin joku ylisuuri ongenkoho? Kysymys ei ole silmän- vaan lantionkääntötempusta, joka onnistuu kaikilta, jotka ylipäättään pystyvät melomaan. Toisilla se vain vaatii enemmän työtä ja uimista kuin toisilla. Tapoja tehdä eskimokäännös on myös useampia, ja näiden eri tekniikoiden toimiminen riippuu ihmisestä. Osaavassa ohjauksessa eskimon perusniisit avautuvat onneksi suhteellisen nopeasti, ja uusia tekniikoita voi harjoitella itseksensäkin.

Eskimokäännös on erittäin hyvä turva- varuste. Siihen ei kuitenkaan saa luottaa vielä pelkän uimahalliharjoittelun jälkeen. Tositilanteessa moni asia voi mennä toisin, ja varmaksi luultu tekniikka pettää. Kuitenkin eskimoa harjoitellessa kehon-, melan- ja kajakinhallintataitosi kehittyvät niin paljon, että et todennäköisesti joudu koskaan tekemään eskimoa kaatumisen vuoksi. Ellet siis halua; rollailusta tulee joillekin osa harrastusta.

>> Opastuksesta ja varusteista

Harjoitusten alussa hallilla voi olla ohjattua harjoittelua. Näistä ohjatuista harjoituksista ilmoitetaan etukäteen jäsensivuilla. Kysy rohkeasti neuvoa ja opastusta jos et tiedä mitä harjoittelisit tai miten parantaisit tekniikkaasi: hallilla on aina joku joka pystyy ja haluaa neuvoa sinua. Myös muiden harjoittelua seuraamalla voi oppia paljon. Kotona

kannattaa katsella internetissä (esim. Youtube) olevia opetusvideoita.

Halliin voi tulla pelkissä uikkareissakin, mutta treenailu on huomattavasti mukavampaa jos mukaan on pakattu ainakin uimamaski tai uimalasit ja nenäklipsi. Toisin kun merivesi, allavesi nimittäin kirvelee nenästä aina otsalohkoon asti.

Lisälämpöä harjoituksiin saa neopreeniasuilla. Jos sellaisia ei omista, niin tyköistuvat urheiluvaatteetkin ovat parempi kuin ei mitään. Vaatteiden käyttö suojaa myös ihoa kajakin karkeilta naruilta ja istuma-aukkojen teräviltä reunoilta. Jos veden meno korviin aiheuttaa ongelmia, niin korvatulpat tai uimalakki kannattaa myös ottaa mukaan.

teksti: Ville Ylikahri, kuvat: Hannu Oskala

Armeijan saaret avautuvat melojille

Vallisaari ja Kuninkaansaari kätkevät sisäänsä ainutlaatuisia luontoa ja kulttuurihistoriaa. Nyt saaret ovat avautumassa melojille ja muille käyttäjille.

Vallisaari ja Kuninkaansaari sijaitsevat Helsingin edustalla Suomenlinnan ja Santahaminan välissä. Saaret ovat olleet toista sataa vuotta armeijan käytössä ja suljettuja yleisöltä. Nyt armeija on luopumassa saarista ja ne ovat siirtyneet Metsähallituksen luontopalvelujen hallintaan.

Tällä hetkellä armeija siirtää omaisuutensa pois saarilta ja valmistelee niiden turvallista avaamista yleisölle. Samaan aikaan Metsähallitus suunnittelee saarten tulevaisuutta. Tavoitteena on, että saarten mairinnousukielto poistuisi vuoden 2016 alusta.

Metsähallituksen projektipäällikkö Minttu Perttula on innoissaan saarten avautumisesta "luonnon Suomenlinnaksi".

- Luontopalvelut on parhaillaan laatimassa kehittämissuunnitelmaa saarten käytölle. Samaan aikaan suunnitellaan saarille jo kulkureittejä ja opastuksia

tulevia kävijöitä varten. Aikaa saarten avautumiseen ei ole enää paljon!

Saarten tulevaisuutta pohditaan yhdessä Helsingin kaupungin kanssa. Kaupunki laatii saariin asemakaavan. Vielä on auki, tuleeko saariin esimerkiksi liikuntaviraston palveluja. Alustavia keskusteluja on käyty siitä, että saarille voisi tulla erilaisia yksityisiä palveluntarjoajia, kuten kahviloita ja ravintoloita. Vanha luotsiasema voisi toimia hotellina. Upea Aleksanterin patteri on kuin tehty kulttuuritapahtumia varten.

- Tärkeintä on luonto- ja kulttuuriarvojen säilyminen sekä kävijöiden turvallisuus. Saaret ovat täynnä vaarallisia luolia ja jyrkäniteitä. Haluamme ohjata ihmisten kulkua saarella, jotta vahingoilta vältytäisiin ja luonto pysyisi mahdollisimman koskemattomana, Perttula kertoo.

Vallisaaren keskellä on idyllinen lampi. Lammella on joskus järjestetty uimakouluja.

Melojia ei ole unohdettu

Suunnittelussa on lähdetty siitä, että yksi keskeinen vierailijaryhmä saarilla tulee olemaan melojat. Melojille on suunnitteilla turvallisia rantautumispaikkoja, joissa olisi opastus saaren eri palveluihin. Luonnosvaiheessa on varauduttu siihen, että saarella olisi tilaa myös melontayrityksen tukikohdalle.

Metsähallituksen luontopalveluilla on laaja kokemus saariston eri kansallispuistoissa melojien huomioimisessa. Vallisaarenkin kehittämistiimissä toimii monta melontaharrastajaa.

Saarten leirintäkäyttö on vielä auki. Saaret ovat aivan pääkaupungin kupeessa, joten potentiaalisia retkeilijöitä on valtava määrä. Suomenlinnassa käy vuosittain yli puoli miljoonaa vierasta. Jos murto-osakin tästä kävisi Vallisaarella ja Kuninkaansaarella, olisi se iso joukko.

Minttu Perttula esittelemässä Vallisaaren historiaa. Vanhat talojen paikat ovat metsittyneet. Nyt pohditaan myös uutta rakentamista saarelle.

> Venäläinen linnoitus

Vallisaaren linnoitukset ovat peräisin 1800-luvulta. Venäjän armeija rakensi sinne suuret vallitukset tykkitorneineen Krimin sodan yhteydessä. Keisari Aleksanteri II vieraili saarella 1863, minkä jälkeen saari nimettiin Aleksanterinsaareksi.

Vallisaari ja Kuninkaansaari yhdistettiin 1900-luvun alussa toisiinsa maapenkereellä. Sen tarkoituksena oli estää vihollisen torpedoveneiden hyökkäykset kaupunkiin ja suojata sotilassatamia. Saarilla käytiin Viaporin kapinan aikana 1906 raju taistelu, jossa kapinalliset kukistettiin.

Itsenäisyyden myötä saaret siirtyivät Suomen armeijalle. Vanhentuneita linnoituksia ei enää tarvittu rannikopuolustukseen, vaan Vallisaaresta tuli Helsingin asevarikon varasto.

Vallisaari muistetaan vuoden 1937 ammusvaraston räjähdyksestä, jossa kuoli 12 henkilöä ja joka hajotti ikkunoita Katajanokalla asti.

Vallisaarella asui vielä 1960-luvulla armeijan henkilökuntaa perheineen jopa 300 henkeä. Viimeiset asukkaat muuttivat pois vuonna 1996.

- En osaa vielä sanoa, tullaanko telttailu sallimaan, sanoo Perttula. Ennen kuin siitä päätetään, tulee ratkaista mm. tulente-ko- ja jätehuoltokysymykset. Tässäkin on oleellista ihmisten turvallisuus ja saarten luonnon säilyminen.

Melojat mukaan suunnitteluun

Minttu Perttula haastaa helsinkiläiset melontaseurat mukaan suunnittelemaan saarten tulevaisuutta.

- Sipoonkorven kansallispuiston reittejä suunniteltaessa maastopyöräilijät ja partiolaiset saivat aktiivisuutensa ansiosta äänensä hyvin kuuluviin.

Saarten ensimmäiset suunnitelmat julkaistaan vuoden 2014 alkupuolella. Niihin toivotaan kommentteja kaikilta tulevilta saarten käyttäjiltä.

Melojista toivotaan tulevan aktiivia saarten suojelijoita, kun saaret avautuvat.

Saarilla tullaan järjestämään mm. rantojen siivoustalkoita, joihin melontajärjestöt ovat erittäin tervetulleita mukaan.

Pitää muistaa, että Vallisaari ja Kuninkaansaari ovat edelleen armeijan käytössä ja niihin on maihinousukielto. Pitää siis odottaa vielä pari kesää uuden melontaparaatiin aukeamista.

Sitä ennen on kuitenkin mahdollista tutustua saariin ohjatusti asiasta sopimalla. Kesälle 2014 on suunnitteilla melontapahtuma, jossa voitaisiin yhdessä etsiä parhaita rantautumispaikkoja ja suunnitella palveluja.

Lisätietoja saarista löytyy Metsähallituksen luontopalvelujen sivuilla ja Vallisaaren Facebook-sivuilla.

metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Hankkeet/VallisaariKuninkaansaari/Sivut/etusivu.aspx

facebook.com/vallisaari

Vallisaari on aivan Suomenlinnan vieressä. Valleilta on mahtavat näkymät kaupunkiin ja merelle.

Muinaisretki 2013

Teksti Pasi Mäenpää
Kuvat Ilkka Salmi

Voimavirtaa

Jotain pervoa siinä on kun melontaseura ihailee laitosta, joka on sata vuotta kahlinnut upeaa vesikulkuväylää. Kokemäenjoen kesyttämisen ensimmäinen vaihe alkoi jo ennen sähköä, kun 1700-luvun lopulla perustettiin Kuninkaallinen Suomen Koskenperkausjohtokunta. Nyt sähkön vauhdittama teollinen yhteiskunta on jo museokamaa. Lapsenlapset melovat aikanaan Haminaan Googlen konesaliin.

HeMen muinaismelojat könysivät Äetsän vesivoimalaitokseen kasteisista teltoistaan aamuvarhaisella, voimalan katveessa nukutun yön jälkeen. Illalla oli huhkittu aimo pätkä Kokemäenjokea kohti aurin-gonlaskua ja vielä sen jälkeenkin.

Turbiinihalli kaikuu hiljaista kohinaa. Epäpyhä katedraali. Kirkosta voi erota, sähköstä ei. En ole koskaan nähnyt näin kaunista voimalaa.

Elukkasähköä

Äetsän laitoksen opas on pitkän linjan voimalaitosinsinööri, jolta uskaltaa kysyä vaikeita. Henri on aina miettinyt, mitä tapahtuu sähköntuotannolle yöllä, kun joki pysähtyy. Opas päättää suhtautua asiaan huumorilla. Entä paljonko norppasähköä yksi norppa keskimäärin tuottaa vuorokaudessa? Opas päättää jäädä eläkkeelle.

Virrattomaksi tuomittu virta vetää puoleensa ja aurinko helottaa rantaniityille.

Päivälle on luvassa reipas matka alas suurta jokea eli pitkin seuraavan voimalan allasta. Kanootin alla lipuu nestemäinen massa uinuvaa energiaa. Jos sitä ajattelee, vesi alkaa muuttua paksuksi geeliksi, niin kuin käy joskus pläkällä tai pimeällä meloessa.

Rannoilla vilistää kivikautista asutuspaikkaa ja rautakautista hautaröykkiötä yhtenä, mutta paremmin ne paikantaa netistä Marja-Tertun vinkkaamasta Paikatietoikkuna-palvelusta. Olisipa mukava saada istua rannalla liikennelaskijana yksi kesä, vaikkapa tuhatkunta vuotta sitten, ja tarkkailla valtaväylän menoa.

Harhautuksia

Huittisten kohdalla nousee uimarannalle lounastauolle ja katsastetaan kaupungin ensimmäisen kirkon paikka. Kylttiä vartioi kaupungin mukaan kolme komeaa pylväskatajaa, jotka paikan päällä muuttuvat tuijiksi. Eikä kirkon sijastakaan ole kummempia takeita, kun asiasta ei ole historiallista mustaa valkoisella.

Paikallinen esihistoria on sitä, kun muistellaan yhdessä ilman kirjallisia lähteitä. Historiallinen historiankirjoitus taas sepittää kirjallisten seipiteiden pohjalta. Metsän keskellä olisi muinainen uhrilähte mutta jalat vievät vesille.

Kokemäenjoki on leveä ja tyyni, kuin meloisi järvellä tai loputtomalla tulvapelolla. Sata vuotta sitten olisi kierretty aika

monta koskea. Täydellinen seurustelureitti tätä nykyä, kun ruovikkoiset rannat eivät juuri virikkeitä tarjoa ja leveä uoma imee hitaasti eteenpäin. Reippaalla tuulella tunnelma muuttuisi.

Voi täällä eksyäkin. Lampinen lähtee nousemaan Loimijokea niin kuin lohi joskus ja muut perässä. Viinitilan kyltti houkuttaa rantautumaan. Kaipa tällaista olisi meloa Moselilla. En ole koskaan juonut näin hyvää viiniä.

Praasun ranta

Yöpaikka saunoineen on luvattu Risten Praasun eli kylätoimikunnan ylläpitämältä rannalta. Ilkalla on täältä lapsuudenmuistoja ja suhteet vielä kunnossa. Rantaan meloo muuan mies. Sapuskaa suuhun, teltaa pystyy ja saunaan. Miestenvuorolla jutellaan mukavia. Kaskaiden munat säilyvät kuusi vuotta. Hitler teki virheen hyökätessään Stalingradiin. Mistä voi anoa sosiaalisen sukupuolen vaihdosleikkausta?

Pimeys ajaa väkeä teltoihin mutta virkeimmät jäävät tuijottamaan tuleen. Heli tarjoaa makeaa viskiä. Olemme sähkölämmön ulottumattomissa, valokin pian muutaman pariston varassa. Yöstä tulee kylmä mutta ei minulle.

Alle pannaan avaruuslakana, vaahtomuovi ja ilmapatja. Sitten kömmittää silkipussiin, sen jälkeen ohueen kesäpussiin ja koko paketti vielä ikivanhaan paksuun pussiin. Miksi ostaa yksi hyvä kun voi hankkia kolmea huonoa? Kunhan höyläyttää eturauhasen ja muistaa olla juomatta 10 tuntia ennen nukkumaanmenoa.

Paikallinen parranajo

Joella leijuu usva vielä kun aurinko kurottaa ylös. Syksyn hyvä puoli on siinä, ettei tarvitse herätä neljältä nähdäkseen aamun ihmeen. Nurmi on märänraskas. Kaste antaa auringolle periksi hiukan liian myöhään, jotta teltan saisi kuivana kääroön.

Aamuleirissä on tavanmukainen tohina. Tuomas seisoo kädet puuskassa ja katselee joelle, kun muut puuhaavat paateillaan. Hänen tiipiinsä seisoo rannassa hävyttömän pitkään ja kiireettä, ennen kuin katoaa huomaamatta avokanoottiin. Vesilläkin inkkarilla on eri rytmi. Tuomaksen mela vilahtaa veteen kerran siinä missä omani viisi.

Keulamies on vaihdettu takaisin luotetavaksi havaittuun. Joki on sama vanha ja uskollinen, aina tyyni ja seisahtunut. Lähdetään pohjoiseen, kaarretaan etelään. Joen poikki siellä täällä vedetyt lossivaijerit roikkuvat entistä alempana. Harvat veneet koukkaavat rannasta ali. Me pääsemme keskemältäkin mutta yhtä täytyy nostaa ennen limboamista. Rannoilla kerrotaan tarinaa päättömästä melojasta, joka usvaisina öinä etsii virrassa kelluvaa, lihatomaksi kaluttua kalloaan.

Tukkilaiset

Ilkka nousee puiselle riippusillalle etsimään erikoista kuvakulmaa. Henri haluaa välttämättä kertoa, miten vastahakoisen vaimon saa ylittämään pelottavan sillan: tarvitaan jerrykannu bensaa ja tikut. Lounasta syödään auringonpaisteesta tuoksuvan tukkipinin päällä. Jos suma lähtee liikkeelle, useampi raaja katkeaa.

Joenmutkassa on hauska saaristo. Keskellä virtaa seisoo Linnanluoto, jossa on kenties joskus tullia kerätty. Virta on tahkonnut rahaa ennen sähköäkin. Pari hiippalakkipäistä miestä edustanut esivaltaa, kyläpäällikköä tai mahtimiestä. Kuullut viikingeistä, nähnyt kaukaa niiden keulat ja aavistanut virran uuden ajan. Ehkä virkaveli myöhemmin ihmetellyt ristillä koristettua purjetta.

Saarella olisi 27 metriä pitkä, ajoittamaton kivetytys ja kaksi kiviröykkiötä mutta vaikea sille on nousta, lienevätkö enää edes vedenpinnan yläpuolella. Näkeeköhän joku meistä sen päivän, kun aurinko antaa sähkön toisella tapaa? Virta vapautetaan, vesi laskee ja kosket heräävät sadan vuoden unesta.

Likainen loppu

Lopulta vastassa on valtaosan Linnanluodosta vuonna 1945 hukuttanut Kol-sin voimalan pato. Altaan reunavalli on kaikkialla yhtä jyrkkä ja melojalle ruma. Ajelen padon juureen leväliejukkoon, josta pääsee pieniä puuportaita ylös. Hinkkaan vihreää lietettä Jubileen pohjalta pitkään ja hartaasti. Toiset tulevat jyrkän kivikon kautta. Vesitien kulkijaa ei enää ajatella isollakaan joella.

Retki ei ole ohi. Vielä on näkemättä Pyhän Henrikin saarnastuoli Kokemäellä. Ikivanhaa hirttä pikku kappelissa, tämän lähemmäs pyhimyskulttia ei Suomessa pääse. Kahden vuoden päästä se nähdään uudestaan joen töyräällä, kohdassa missä joki kääntyy luoteeseen kohti merta, josta P. Henrik ja sähkö tulivat ja tekivät meidät.

Kapuumme Orjapaadenkallioiden näköalapaikalle. Lampinen osoittaa viljavai-nioiden yli kohti seuraavaa muinaisrikasta etappia, jonka rinnalla tämä pätkä oli välipala. Paras retki on tuleva retki. Näen yhdellä silmäyksellä viisi puimakonetta pölyttämässä pitkän elonkorjuupoudan hellimiä peltöjä.

Pieni suuri seikkailu

”Lapsen kanssa melonta on antoisaa. Pienellä retkellä voi tarjota lapselle yhteistä aikaa ja saada kokemuksen. Aikuisella on suurempi vastuu lapsen kanssa meloessa, kuin aikuisen kanssa toimiessa.”

Teksti: Anu Sauliala

Kuvat: Anu ja Tuomas Sauliala

Koska ollaan perillä?

Tyttäreni Ilona oli hinkunut melomaan siitä asti kun hän oppi puhumaan. Viimein neljävuotiaana lähdimme Soutustadionille. Sopivankokoiset pelastusliivit, vaihtovaatteet ja eväät oli pakattu mukaan, kuten oikealle melojalle.

Kaksikko nostettiin laiturille. Ilonalli oli lyhyin mahdollinen mela jo tomerasti

kädessä. Pian lähdettiin liikkeelle. Ilona oli edessä, minä takana. Sadan metrin melonnan jälkeen kuulin ”koska ollaan perillä”. Kohta: ”Äiti, melo lujempaa.” Seurasaari saatiin kierrettyä auringon paisteessa. Jälkikäteen kysyttäessä mikä oli kivointa, Ilona vastasi ”Se kun nähtiin helikopteri ja joutsen niin läheltä. Ja eväiden syönti.” Yhdessäolo taisi olla suurempi arvo kuin varsinainen melonta.

Seikkailun tuntua

Kummipoikani Niklakselle olin luvannut 10-vuotissyntymäpäivälahjaksi melontareissun. Isomman lapsen yhdessä melonta oli kuin ensikertalaisen aikuisen kanssa olisi ollut liikkeellä.

Reissuumme meinasi tulla mutkia matkaan, kun sopivan pieniä kelluntaliivejä ei aluksi löytynyt ja tuuli oli yllättävän kova. Onneksi pääsimme liikkeelle. Niklas oli pienellä ja vakaalla kajakilla. Minä olin tutulla ja ketterällä kajakilla. Seurasaaren sillalle

asti kikkailimme, vaikka välillä aallot veivät Niklaksen kajakia kuin lastua laineilla. Ensi kerralla lapsen kanssa meloessa laitoin lisäpainoa kajakkiin, niin tuuli ei pääse viemään niin helposti mukanaan. Minä ehdotin muutamaan otteeseen takaisin kääntymistä, mutta sisukas Niklas silmät seikkailun onnesta tuikkien halusi vain jatkaa matkaa. Reissun jälkeen olimme aaltojen roiskeiden kastelemat, Niklas väsynyt ja minä jännityksestä puhki, mutta molemmilla oli leveä hymy huulilla.

>> Lapsen kanssa meloessa

- Valitse oikeankokoiset pelastus- tai kelluntaliivit
- Lyhyt mela on tärkeämpi kuin pieni kajakki
- Ota mukaan hinausköysi, jos lapsi meloo omalla kajakilla
- Pienimpiä ja vakaimpia yksikkökajak-

keja ovat mm. Star 500 PE, Sirius ja lastenkajakki Piccolo. Muita pieniä ovat esim. Pilgrim expedition ja Romany

- Lapsi saattaa tylsistyä meloessa. Keksi tekemistä kuten lintujen bongailua, sanaleikkejä, eväitä tai geokätköjä
- Mustasaari on lapsille erinomaisesti sopiva retkikohde

Port Payé
Finlande
135910
Itella Posti Oy

PRIORITY

Itella Green

LEHDEN PALAUTUS:

Helsingin Melojat ry, PL 944, 00101 Helsinki

Ihmisen meloluutio